

Vabariigi Valitsuse korralduse „Euroopa Tsiviillennunduse Konverentsi bürood käsitleva konventsiooni heakskiitmine ja volituse andmine“ eelnõu ja „Euroopa Tsiviillennunduse Konverentsi bürood käsitleva konventsiooni ratifitseerimise seaduse“ eelnõu seletuskiri

1. Sissejuhatus

1.1. Sisukokkuvõte

Eelnõu kohaselt kiidab Vabariigi Valitsus heaks Euroopa Tsiviillennunduse Konverentsi bürood käsitleva konventsiooni (edaspidi *konventsioon*) eelnõu ning volitab Kliimaministeeriumi lennundusosakonna juhatajat Eesti Vabariigi nimel lepingule alla kirjutama.

Eesti on Euroopa Tsiviillennunduse Konverentsi (ingl European Civil Aviation Conference, edaspidi *ECAC*) liige alates 1995. aastast. ECAC eesmärk on edendada ohutu, tõhusa ja jätkusuutliku Euroopa lennutranspordisüsteemi pidevat arengut. ECAC tegeleb nii Euroopa siseküsimustega kui ka Euroopa seisukohtadega ülemaailmsel foorumitel, eelkõige Rahvusvahelise Tsiviillennunduse Organisatsiooni (ingl International Civil Aviation Organisation, edaspidi *ICAO*) käsitletavate küsimustega. Teisisõnu: ECAC on ICAO piirkondlik koostöövorm Euroopas.

ECAC toimib korraliste istungjärkude, erakorraliste kohtumiste ja ekspertide vaheliste tehniliste aruteludena kõikides lennunduse valdkondades, lennundusjulgestusest mehitamata lennunduseni. ECAC-d teenindab sekretariaat, mille asukoht on Prantsusmaal Pariisis. Eestit esindavad arutelude teema järgi Transpordiameti, Kliimaministeeriumi ning Ohutusjuurduse Keskuse esindajad.

Lennundusalaseid konventsioone, standardeid, reegleid, protseduure ja tööjuhiseid jõustatakse ICAO kaudu, sh rakendavad neid kõik 193 liikmesriiki. Seetõttu seisneb ECAC peamine lisaväärtus Euroopa ühtsete seisukohtade kujundamises ja ICAO töösse integreerimises. Riikide piiratud ressursidega ei oleks esindus ICAO tasemel piisav, kuid Euroopa ühise jõuna on ECAC peamisi valdkonna ohutuspoliitika kujundajaid.

ECAC sekretariaadi toimimist toetas kuni 2020. aastani ICAO. See põhines 1969. aastal ICAO ja ECAC vahel sõlmitud lepingul¹. ECAC pangakontod olid ICAO nimel ja ECAC töötajatel olid ICAO-ga sõlmitud töölepingud, nad värvati tööle ICAO menetluste kohaselt ja neile kehtisid ICAO pensionikokkulepped. 2015. aastal see korraldus ICAO survele muutus ja ICAO kui organisatsioon lõpetas senised tööalased kokkulepped.

2019. aastal otsustasid ECAC liikmesriigid ühiselt uue rahvusvahelise lepingu kasuks, mis oleks ECAC haldamiseks ja töösuhete korraldamiseks kõige jätkusuutlikum pikaajaline lahendus. Vahepealseks perioodiks välislepingu ettevalmistamise ja jõustumise ajaks oli vaja leida kiireid alternatiivseid lahendusi. Kui ICAO 2020. aastal lepingu lõpetas, sõlmis ECAC haldusteenuste lepingu² Euroopa Lennuliikluse Ohutuse Organisatsiooniga (edaspidi Eurocontrol). Leping hõlmab eelkõige personali- ja finantsjuhtimise teenuseid ning see kehtib tänaseni.

¹ ICAO ja ECAC vaheline koostööleping *Agreement between ICAO and ECAC regarding ECAC Secretariat services*.

² Eurocontroli ja ECAC vaheline koostööleping *Agreement between Eurcontrol and the European Civil Aviation Conference (ECAC) concerning the provision by Eurcontrol of administrative services to ECAC*.

Liikmesriikide esindajatest koosnev töörühm koostas ECAC-d teenindavat bürood käsitleva konventsiooni eelnõu, mis võimaldaks ECAC-l korraldada oma tööd iseseisvalt. Kliimaministeerium koostöös Välisministeeriumiga osalesid konventsiooni ettevalmistamises, sh lepidi konventsiooni tekstis kokku diplomaatilisel konverentsil 20–22. mail 2025. aastal Pariisis (edaspidi *konverents*)³.

Konventsioon jõustub osaliste suhtes pärast vähemalt kahekümne kahe liikmesriigi ratifitseerimis- või heakskiitmisdokumentide esitamisest kolme kuu jooksul. 17. märtsi 2026. a seisuga on konventsiooni heaks kiitnud 20 ECAC liikmesriiki.

1.2. Eelnõu ettevalmistajad

Seaduse ja korralduse eelnõu ning seletuskirja koostas Kliimaministeeriumi lennundusosakonna juhataja Taivo Linnamägi (tel 639 7607, e-post taivo.linnamagi@kliimaministeerium.ee), õigusekspertiisi tegi Kliimaministeeriumi õigusosakonna nõunik Mari-Liis Kupri (tel 626 0717, e-post mari-liis.kupri@kliimaministeerium.ee). Eelnõu ja seletuskirja on üle vaadanud Välisministeeriumi juriidilise osakonna rahvusvahelise õiguse büroo jurist Päivi Margna (tel 637 7434, e-post paivi.margna@mfa.ee). Eelnõu ja seletuskirja on keeleliselt toimetanud Justiits- ja Digiministeeriumi õigusloome korralduse talituse keeleteimetaja Aili Sandre (e-post aali.sandre@justdigi.ee).

1.3. Märkused

Eelnõu ei ole seotud muu menetluses oleva eelnõuga, Euroopa Liidu (edaspidi ka EL) õiguse rakendamisega ega Vabariigi Valitsuse tegevusprogrammiga.

Eelnõu kohta ei ole koostatud väljatöötamiskavatsust, kuna see kuulub hea õigusloome ja normitehnika eeskirja § 1 lõike 2 punktis 3 ette nähtud erandi alla (tegemist on välislepingu sõlmimisega).

Konventsiooniga määratletakse ECAC büroo roll, mis teenindab liikmesriike tsiviillennunduse peadirektorite vastu võetud otsuste täitmisel, arvestades mh kolmeks aastaks koostatud tööprogrammi ja eelarvet. Konventsiooni ratifitseerimine ei too kaasa rahalisi kulusid.

Konventsiooni osaliseks saamiseks on vaja konventsioon ratifitseerida välissuhtlemisseaduse (edaspidi VäSS) § 20 punkti 3 kohaselt.

Seaduse vastuvõtmiseks Riigikogus on vaja poolthäälte enamust.

2. Seaduse eesmärk

Korraldusega kiidab Vabariigi Valitsus heaks konventsiooni eelnõu ning volitab Kliimaministeeriumi lennundusosakonna juhatajat Eesti Vabariigi nimel konventsioonile alla kirjutama.

Seaduse eesmärk on ratifitseerida konventsioon, mille kohaselt luuakse ECAC-d teenindav büroo.

³ ECAC pressiteade konverentsi toimumise kohta [ECAC Member States adopt Convention, paving the way for legal framework](#).

Eesti on ECAC liige alates 1995. aastast. ECAC asutati valitsustevahelise organisatsioonina 1955. aastal eesmärgiga ühtlustada liikmesriikide tsiviillennunduspoliitikat ja -tavasid ning samal ajal edendada turvalise, tõhusa ja jätkusuutliku Euroopa lennutranspordisüsteemi arengut. ECAC liikmed on 44 Euroopa piirkonna riiki, sh Euroopa Liidu välised partnerid⁴, moodustades suurima piirkondliku lennundusühenduse. ECAC on tihedalt seotud ICAO-ga, esindades globaalsel tasemel Euroopa ühiseid positsioone lennundusküsimustes. Sarnased piirkondlikud valitsustevahelised sõsarorganisatsioonid on ka maailma teistes regioonides. Konverents teeb tihedat koostööd Euroopa Komisjoni, Eurocontrol'i ja lennuametite ametliku koolitusorganisatsiooniga JAA TO⁵. ECAC-d teenindab igapäevaselt sekretariaat asukohaga Pariisis.

ECAC töövorm on täiskogu (ingl *plenary*) korralised istungjärgud iga kolme aasta tagant Euroopa Parlamendis Strasbourgis, kus võetakse vastu tööprogramm ja eelarve järgmiseks kolmeks aastaks. Viimane täiskogu istung toimus 2024. aasta juulis, kui võeti vastu tööprogramm aastateks 2025–2028.

Lisaks täiskogule kohtuvad liikmesriikide tsiviillennunduse juhid tavapäraselt 2-3 korda aastas, et läbi vaadata, arutada ja lahendada valdkonnapoliitilisi küsimusi. Lennundusjuhtide arutelusid toetab täiendav töövorm foorumina (ingl *forum*), mis annab lisavõimaluse mitteametlikeks strateegilisteks aruteludeks, kuhu seni on kaasatud ka ECAC välised partnerid ja organisatsioonid, sh Euroopa Komisjon.

Samuti osalevad ECAC töös lennuametite ja ohutusjuurduse eksperdid kõikides sisulistes valdkondades, sh ohutus, lihtsustamisprotseduurid, julgestus, valdkondlik majanduslik konkurentsivõime ning keskkonnamõju. Ekspertide töövormides esindavad Eestit Transpordiameti, Kliimaministeeriumi, Ohutusjuurduse Keskuse ja samuti Eesti lennundussektorist kaasatud esindajad arutelude teema järgi.

ECAC lisaväärtus lisaks koostöö korraldamisele ICAO-ga seisneb kogemuste vahetamises, regulatsioonide ja nende muudatuste väljatöötamises ning Euroopa ühtsete seisukohtade kujundamise võimaldamises. See on eriti oluline suhtluses ICAO-ga, mille kaudu koostatakse ja kehtestatakse lennundusvaldkonna reeglid ja standardid, protseduurid ning tööjuhised. Olgugi et Eesti lennundussektori osakaal globaalsest lennundusest on väike, siis paljude riikide lennundustööstus (nt õhusõidukite ja nende osade tootmine) sõltub vahetult valdkondlike tingimuste muudatustest, millega sageli kaasneb ka suurem rahaline mõju. Seetõttu on ECAC oluline valdkondliku arengu ja innovatsiooni ning konventsionaalsete muudatuste elluviimise suunaja.

Eesti liikmesuse eest ECAC-s tasub liikmemaksu Kliimaministeerium iga aastal 35 000 eurot. Konventsiooni ratifitseerimine ei too liikmesriikidele ega ECAC-le kaasa rahalisi lisakohustusi.

Konventsiooni ratifitseerimine on Eesti huvides, sest konventsiooni jõustamise järel:

- tagatakse ECAC toimimine ja liikmesriikide teenindamine ka edaspidi, mis seni on tuginenud heale koostööle Eurocontroliga;
- luuakse õigusselgus ECAC büroo juriidilises staatuses ja vastutuse ulatuses;
- tagatakse Eesti lennunduseksperptidele koostööplatvorm kogemuste vahetamiseks, töömaterjalide jagamiseks ning valdkonnapoliitika otsuste kujundamiseks;

⁴ ECAC liikmesriikide loetelu <https://www.ecac-ceac.org/about-ecac/member-states>.

⁵ Lennuametite ametlik ja konverentsi akrediteeritud koolitusorganisatsioon JAA TO <https://jaato.com/accreditations-recognitions/>.

- tagatakse võimalus võrdväärselt kaasa rääkida ECAC tööprogrammi kujundamises ja ressursside kasutamises.

ECAC-s tehakse otsuseid poolthälteenamuse alusel ning praktikas ei ole olulisi vaidlusi liikmesriikide vahel ette tulnud, sh otsuste tegemisel. Konventsioon ei mõjuta ECAC otsuste tegemist muul viisil kui selle halduse korraldamisega seotud küsimustes.

Eelnevale toetudes ja avalikes huvides on seega põhjendatud konventsiooni ratifitseerimine ja konventsiooni tekst ratifitseerida.

3. Eelnõu sisu ja võrdlev analüüs

Korralduse eelnõu koosneb kahest punktist. Esimesega kiidab Vabariigi Valitsus VäSS-i § 16 alusel heaks konventsiooni eelnõu ja teiseaga antakse VäSS-i § 17 lõike 2 alusel volitus konventsioonile Eesti Vabariigi nimel allakirjutamiseks.

Seaduse eelnõuga on kavandatud ECAC konventsiooni ratifitseerimine, mis loob õigusselguse ja annab ECAC-d teenindavale büroole juriidilise isiku staatuse. ECAC kui liikmesriikide ühendus jätkab tegutsemist senisel viisil ilma juriidilise kehata, mida hakkab teenindama konventsiooni alusel loodav büroo. Praktikas on ECAC-d teenindavat üksust nimetatud seni sekretariaadiks, kuid liikmesriikide vahel kokku lepitud konventsiooni kohaselt muudetakse sekretariaat bürooks.

Seaduse eelnõu koosneb kahest paragrahvist. Paragrahvi 1 kohaselt ratifitseeritakse Euroopa Tsiiviillennunduse Konverentsi bürood käsitlev konventsioon. Paragrahvi 2 kohaselt jõustub seadus Riigi Teatajas avaldamisele järgneval päeval.

Konventsioon koosneb artiklitest I–XX ja sisaldab järgmist.

Artiklis I selgitatakse konventsioonis kasutatavaid termineid, mis tuginevad ECAC töös kasutatavatele terminitele. Kontaktsikute (ingl *focal points*) all peetakse konventsiooni tähenduses silmas koordineerimiskomitee liikmeid.

Artikkel II käsitleb ECAC bürood (s.o varasem sekretariaat, edaspidi *büroo*) ja selle loomist. Büroo hõlmab lepinguosaliste komiteed, tegevsekretäri ja tema asendajat ning teisi büroo töötajaid (artikli 2 lõige 2). Büroo tegevuskulud kaetakse ECAC eelarvest (artikli 2 lõige 3). Artikli 2 lõike 4 järgi on büroo asukoht Prantsusmaal ning see teenindab praegu ka ECAC peakorterit Pariisis.

Artikliga III nähakse ette büroo staatus juriidilise isikuna, mis võimaldab kõiki seaduslikke konventsiooni artikli 4 kohaseid volitusi.

Artikkel IV määrab büroo volitused toetada ECAC tegevust ja selle liikmesriikide tsiiviillennunduse peadirektorite vastu võetud otsuste täitmist.

Artikliga V sätestatakse büroo eesõigused ja puutumatus ning selle lõike 1 järgi määratakse täpsed tingimused peakorterit lepingus büroo ja Prantsusmaa valitsuse vahel.

Artikli 5 lõike 2 kohaselt võivad riigid lepinguosalisena anda büroole vajalikke eesõigusi ja puutumatus, eelkõige seetõttu, et büroo tegevsekretäril ja töötajatel puudub juriidiline vastutus nende ametikohustuste täitmisel öeldud ja kirjutatud sõnade ning sooritatud tegude suhtes. Seda sätet ei ole kavandatud Eesti õigusaktides täiendavalt reguleerida.

Artikkel VI käsitleb lepinguosaliste komiteed, mis koosneb ühest esindajast iga lepinguosalise riigi kohta (artikli 6 lõige 1). Arvestades valdkondlikku kuuluvust ning lennundusohutusele ja valdkonnapoliitika kujundamisele suunatud arutelusid, on pärast konventsiooni jõustumist põhjendatud määrata esindajaks Transpordiameti lennundusteenistuse juhataja ja tema asendajana Kliimaministeeriumi lennundusosakonna juhataja, kes täidavad seda rolli ka praegu. Nimetatud kohtumistega ei kaasneks rahalist kulu, kuna need on plaanis ühildada teiste lennundusjuhtide regulaarsete kohtumistega.

Lepinguosaliste komiteel tuleb esindajate hulgast valida esimees ja aseesimees, kelle ametiaeg on kolm aastat ning seda võib ühe korra pikendada. Esimehel on õigus lepinguosaliste komitee kokku kutsuda ning tegutseda komitee nimel (artikli 6 lõige 2). Kõnesolevat töövormi ei ole seni eraldi komiteena nimetatud, vaid liikmesriigid on osalenud ECAC töös tavapärase töökoosolekute vormis.

ECAC büroo tegevsekretäri kõrval tegutseb liikmesriikide valiku alusel ka ECAC president, kellel on töökoosolekute juhtimise ning ECAC esindamise ülesanne organisatsiooni põhikirja kohaselt. ECAC presidendil ja ka Euroopa Komisjonil on lubatud osaleda lepinguosaliste komitee töös vaatlejana (artikli 6 lõige 3).

Artikli 6 lõike 4 kohaselt tuleb lepinguosaliste komiteel vastu võtta töökord.

Artikkel VII täpsustab lepinguosaliste komitee ülesanded (artikli 7 lõige 1) järgmiselt:

- a) teeb järelevalvet büroo tegevuse ja ülesannete täitmise üle kooskõlas büroo volitustega;
- b) võtab pärast ECAC-ga konsulteerimist vastu töötajate töökorraldust reguleerivad eeskirjad ning määrab kindlaks töötajate arvu ja nende värbamise tingimused;
- c) esitab artikli 10 kohaselt tegevsekretäri kandidaatide nimekirja eelistusjärjekorras ametisse nimetamise eesmärgil;
- d) haldab büroo eelarvet artikli 2 lõike 3 kohaselt saadud vahendite, s.o liikmemaksude alusel.

Artikli 7 lõike 2 järgi ei või lepinguosaliste komitee teha ühtegi ECAC tegevust ega täita ühtegi ECAC ülesannet, st lepinguosaliste komiteel tuleb oma töös tegutseda artikli 7 lõikes 1 nimetatud ülesannete piires.

Artikkel VIII kehtestab lepinguosaliste komitee hääletamiseeskirjad. Artikli 8 lõike 1 kohaselt tehakse lepinguosaliste komitee otsused võimaluse korral konsensuse alusel. Kui konsensust ei saavutata, võetakse otsus vastu kahekolmandikulise häälteenamusega antud häältest.

Igal lepinguosalisel on üks hääl (artikli 8 lõige 2).

Lepinguosaliste komitee vaatlejad võivad artikli 8 lõike 3 järgi osaleda aruteludes, kuid neil ei ole hääleõigust. Praktikas on see ka põhjendatud, kuna nt Euroopa Komisjon kui vaatleja ei ole ECAC liige ega saa asuda samaväärsesse positsiooni liikmesriikidega. Küll aga on Euroopa Komisjonil ühe regionaalse lennunduspoliitika kujundajana märkimisväärne roll otsuste kujundamisel.

Artikkel IX reguleerib büroo töötajate töökorraldust. Konventsiooni kohaselt peavad kõik büroo töötajad olema ECAC liikmesriigi kodanikud (artikli 9 lõige 1).

Artikli 9 lõike 2 kohaselt ei või ükski töötaja oma ametikohustuste täitmisel taotleda ega vastu võtta juhiseid üheltki lepinguosalise valitsuselt ega muult ECAC väliselt asutuselt.

Artikli X järgi nimetab lepinguosaliste komitee kandidaatide eelistusjärjekorras esitatud nimekirja alusel tegevsekretäri ametisse kuni viieaastaseks ametiajaks. Tegevsekretäri ametiaega võib ühe korra pikendada. Tegevsekretär nimetatakse ametisse ECAC liikmesriikide tsiviillennunduse peadirektorite varem kokkulepitud menetluse alusel.

Artikli XI lõige 1 reguleerib tegevsekretäri rolli ja ülesandeid ning määrab, et tegevsekretär tegutseb büroo õigusliku esindajana artiklis 4 kehtestatud volituste piires ning täidab muu hulgas büroo nimel järgmisi ülesandeid:

- a) tagab tsiviillennunduse peadirektorite ECAC töö raames vastu võetud otsuste elluviimise;
- b) toetab põhikirja rakendamist;
- c) korraldab kõik büroo sisemised ja välise suhtlusega seotud tegevused;
- d) rakendab büroo nimel peakorteri lepingut;
- e) täidab ECAC eesmärkide ja ülesannetega kooskõlas olevaid ülesandeid;
- f) abistab ECAC organeid;
- g) toetab koordineerimiskomitee liikmeid ECAC huvide ja prioriteetide esindamisel rahvusvahelistel kohtumistel ja üritustel;
- h) toetab ECAC-d Euroopa seisukohtade koordineerimisel ICAO assambleede, konverentside ja kohtumiste ning muude rahvusvaheliste konverentside ja kohtumiste jaoks;
- i) toetab ECAC koostööd ELi ning teiste Euroopa, piirkondlike ja rahvusvaheliste organisatsioonidega konverentsi eesmärkide ja ülesannetega seotud küsimustes;
- j) tagab ECAC kolmeaastase tööprogrammi elluviimise ning esitab korrapäraselt sellega seotud eelarvearuanded tsiviillennunduse peadirektoritele;
- k) sõlmib volituste piires lepinguid;
- l) omandab, rendib, valdab ja võõrandab vallasvara ECAC raamatupidamiseskirja kohaselt;
- m) avab ja haldab pangakontosid;
- n) omandab, rendib, valdab ja võõrandab kinnisvara ECAC-lt büroole antud volituse alusel;
- o) esindab bürood kohtumenetluses;
- p) sõlmib lepinguid või muid kokkuleppeid riikide või rahvusvaheliste organisatsioonidega ECAC-lt büroole antud volituse alusel;
- q) rakendab töökorraldust reguleerivaid eeskirju, mis on vastu võetud lepinguosaliste komitee artikli 7 lõike 1 punkti b kohaselt; ning
- r) juhib büroo töötajaid.

Konventsiooni artikli 11 lõike 1 alapunktis h osutatud ICAO-le esitatavad seisukohad võetakse Euroopa Liidus vastu nõukogu otsustega, ent tegevsekretäri ning büroo roll on toetada ECAC-d selliste seisukohtade koostamisel.

Artikli 11 lõike 2 kohaselt annab tegevsekretär aru ECAC presidendile, koordineerimiskomiteele ning tsiviillennunduse peadirektoritele büroo volituste nõuetekohase täitmise ja sama artikli lõikes 1 kehtestatud ülesannete täitmise kohta.

Ühtlasi tuleb tegevsekretäril anda aru tsiviillennunduse peadirektorite koosolekutel ECAC vahendite haldamise (artikli 11 lõige 3) ning lepinguosaliste komiteele artikli 7 lõikes 1 kehtestatud ülesannete täitmise (artikli 11 lõige 4) kohta.

Artikli 11 lõike 5 järgi vastutab tegevsekretär ajakohaste menetluskordade väljatöötamise ja ajakohasena hoidmise eest sama artikli lõigetes 1–4 nimetatud ülesannete täitmiseks. Ühtlasi võib tegevsekretär nimetatud ülesannete täitmise täielikult või osaliselt delegeerida tegevsekretäri asetäitjale (artikli 11 lõige 6).

Artikli XII kohaselt võivad ainult ECAC liikmesriigid saada käesoleva konventsiooni lepinguosaliseks kas artiklis 13 või artiklis 14 kehtestatud menetluse kohaselt.

Artikli XIII lõike 1 järgi võivad ECAC liikmesriigid saada lepinguosaliseks:

- a) allakirjutamisega ilma ratifitseerimise, vastuvõtmise või heakskiitmise reservatsioonita; või
- b) allakirjutamisega ratifitseerimise, vastuvõtmise või heakskiitmise reservatsiooniga, millele järgneb ratifitseerimine, vastuvõtmine või heakskiitmine.

Artikli 13 lõike 2 kohaselt on konventsioon allakirjutamiseks avatud kuni selle jõustumiseni.

Artikli XIV kohaselt on konventsioon pärast jõustumist avatud ühinemiseks igale riigile, kes on ECAC liikmesriik.

Artikkel XV käsitleb konventsiooni jõustumist. Lõike 1 kohaselt jõustub konventsioon kolmanda kuu esimesel päeval pärast seda kuupäeva, mil Prantsusmaa Vabariigi Valitsus on saanud kahekümne kahe ECAC liikmesriigi allkirjad ning vajaduse korral ratifitseerimis-, vastuvõtmis- või heakskiitmiskirjad.

Artikli 15 lõike 2 järgi jõustub konventsioon iga riigi suhtes, kes ratifitseerib, võtab vastu, kiidab heaks või ühineb konventsiooniga kolmanda kuu esimesel päeval pärast tema ratifitseerimis-, vastuvõtmis-, heakskiitmise- või ühinemiskirja hoiuleandmist Prantsusmaa Vabariigi Valitsusele.

Artikkel XVI reguleerib denonsseerimist. Lõike 1 kohaselt saab seda teha iga lepinguosaline, esitades sellekohase kirjaliku teate Prantsusmaa Vabariigi Valitsusele, kes teavitab taganemisest lepinguosalisi, tegevsekretäri ja ECAC presidenti.

Artikli 16 lõike 2 järgi jõustub konventsioonist taganemine 12 kuu möödumisel päevast, mil Prantsuse Vabariigi Valitsus on saanud taganemisteate.

Artikli XVII järgi lahendatakse konventsiooni rakendamise või tõlgendamisega seotud vaidlus lepinguosaliste vahel asjaomaste lepinguosaliste vaheliste läbirääkimiste teel. Vaidlus, mida asjaomaste lepinguosaliste vaheliste läbirääkimiste teel ei suudeta lahendada, esitatakse lahendamiseks lepitusmenetluse või kolmanda isiku juurde. Sellise taotluse võib esitada ükskõik milline neist lepinguosalistest.

Artikkel XVIII rõhutab lepinguosalise suveräänset õigust reguleerida oma riigi tsiviillennundussektorit, mida kõnesolev konventsioon ei piira.

Artikli XIX lõike 1 kohaselt võivad lepinguosalistes konventsiooni muuta. Konventsiooni muutmise otsus, mis tuleb esitada lepinguosalistele allakirjutamiseks, ratifitseerimiseks, vastuvõtmiseks või heakskiitmiseks, eeldab kõigi lepinguosaliste ühehäälsel nõusolekul.

Artikli 19 lõike 1 järgi vastu võetud muudatus jõustub kõigi lepinguosaliste suhtes kolmanda kuu esimesel päeval pärast seda, kui Prantsusmaa Vabariigi Valitsus on teavitanud lepinguosalisi, et ta on saanud kõigilt lepinguosalistelt ratifitseerimis-, vastuvõtmis- või heakskiitmisteated (artikli 19 lõige 2).

Artikkel XX käsitleb konventsiooni hoiuleandmist ning määrab, et konventsiooni hoiulevõtja on Prantsusmaa Vabariigi Valitsus (artikli 20 lõige 1).

Konventsioon koos hilisemate muudatustega ning ratifitseerimis-, vastuvõtmis-, heakskiitmis- või ühinemiskirjad hoiustatakse Prantsusmaa Vabariigi Valitsuse arhiivis (artikli 20 lõige 2).

Prantsusmaa Vabariigi Valitsus edastab konventsiooni ning lepinguosaliste vastu võetud muudatuste teksti tõestatud ära kirja kõikidele riikidele, kes on konventsioonile alla kirjutanud või sellega ühinenud. Ära kirjad saadetakse teavitamise eesmärgil ka tegevsekretärile (artikli 20 lõige 3).

Prantsusmaa Vabariigi Valitsusel tuleb teavitada kõiki riike, kes on konventsiooni alla kirjutanud või sellega ühinenud, ning ECAC presidenti kõigist allkirjadest, ratifitseerimistest, vastuvõtmistest, heakskiitmistest, ühinemistest ja taganemistest, samuti konventsiooni ja iga selle muudatuse jõustumisest. Prantsusmaa Vabariigi Valitsus teavitab samuti kõiki konventsioonile alla kirjutanud või sellega ühinenud riike ning ECAC presidenti iga ratifitseerimise, vastuvõtmise, heakskiitmise või ühinemise jõustumisest (artikli 20 lõige 4).

Konventsiooni teksti lõpus on konverentsil osalenud liikmesriikide andmed ja allkirjaread ning koostamise koht, kuupäev ning säte, et nii ingliskeelsed kui ka prantsuskeelsed tekstid on võrdselt autentsed.

4. Eelnõu terminoloogia

Korralduse, seaduse ega konventsiooni eelnõus ei võeta kasutusele uusi termineid, mida riigisisestes õigusaktides varem ei ole kasutatud.

5. Eelnõu vastavus Euroopa Liidu õigusele

Eelnõu ei ole vastuolus EL-i õigusega.

6. Seaduse mõjud

Konventsiooni ratifitseerimisel kohalduvad selle tingimused kõikidele konventsiooni ratifitseerinud ja ühinenud riikidele. Konventsiooni ratifitseerimine ei too Eestile kaasa riigisiseseid seadusandlikke muudatusi. Konventsioon ei mõjuta kohtualluvust, menetluspädevusi ega tsiviillennunduse juhtimise senist korraldust, mis on riigisisestes õigusaktides juba reguleeritud.

ECAC liikmesriikide ühise panuse tulemusel koostatud konventsiooni ratifitseerimine on ka Eesti jaoks oluline, et tagada ECAC toimimine. Seetõttu avaldub Eestile väärtus selles, et büroo tegutsemine tagab Euroopa ühtsete seisukohtade kujundamise ja ICAO töösse integreerimise. Eesti piiratud ressursidega ei oleks üksikesindus ICAO tasemel piisav, kuid Euroopa ühise jõuna koostöös ECAC-ga on võimalik valdkonna ohutuspoliitikat kujundada.

Lisaks tagab ECAC oma büroo kaudu Eesti ekspertide kaasamise erinevatesse ECAC töövormidesse. Eesti esindajad osalevad kõikides sisulistes lennundusvaldkondades ja ECAC töörühmades, sh ohutus, lihtsustamisprotseduurid, julgestus, valdkondlik majanduslik konkurentsivõime ning keskkonnamõju. Ekspertide töövormides esindavad Eestit Transpordiameti, Kliimaministeeriumi, Ohutusjuurdluse Keskuse ja samuti Eesti lennundussektorist kaasatud esindajad arutelude teema järgi.

Ühtlasi on Eestil võrdväärselt teiste ECAC liikmesriikidega võimalik kaasa rääkida tööprogrammide kujundamises ja ressurside kasutamises.

6.1. Sotsiaalsed mõjud

Mõju võib pidada oluliseks, kuna:

- konventsiooni ratifitseerimine tagab ECAC toimimise ja liikmesriikide teenindamise ka edaspidi loodava büroo kaudu, mis seni on tuginenud vaid heale koostööle Eurocontroliga;
- luuakse õigusselgus ECAC büroo juriidilises staatuses ja vastutuse ulatuses;
- tagatakse Eesti lennunduseksperidele koostööplatvorm kogemuste vahetamiseks, töömaterjalide jagamiseks ning valdkonnapoliitika otsuste kujundamiseks;
- tagatakse võimalus võrdväärselt kaasa rääkida ECAC tööprogrammi kujundamises ja ressursside kasutamises.

Haridusele ja teadusvaldkonnale, kultuurile ja spordile mõjud puuduvad.

6.2. Majanduslik mõju

Konventsiooni ratifitseerimine ei too kaasa uusi kohustusi riigile ega lennundussektorile, kuna lennundusohutuse tagamise tingimusi ega kohustusi ei muudeta. Seega ei kaasne ümberkorraldusi riigi ega lennundusektori ettevõtete töös.

Ratifitseerimisega ei lisandu töökoormust riigi ametiasutustele, kuna peale konventsiooni ratifitseerimise korraldamise ei järgne uusi töövorme. Ühtlasi ei teki büroo loomise järel lisakulusid, kuna plaanitavad kohtumised on plaanis ühildada teiste lennundusjuhtide regulaarsete kohtumistega, millega on asutuste eelarves arvestatud.

Konventsioon ei sisalda sätteid aruandluse või välislepingust tulenevate kohustuste täitmise jälgimise või andmete esitamise kohta ICAO-le ega osalisriigile.

Kavandatava ratifitseerimise mõju võib pidada oluliseks, kuna:

- kaudne positiivne mõju avaldub ECAC kvaliteetse töö tulemusel kogu lennundussektorile selle arendamist ja innovatsiooni soodustaval viisil, kui kõik vajalikud sektori kasvu toetavad positsioonid ICAO-sse esitatakse ning need realiseeruvad konventsioonide, standardite, reeglite, protseduuride ja tööjuhistenä;
- ratifitseerimisega ei kaasne olulist mõju halduskoormusele, sest vajalikud vahendid ja ressursid on ametiasutustele juba eraldatud.

Puudub mõju põllu-, metsa- ja kalamajandusele ning toiduainete tööstusele.

6.3. Keskkonnamõjud

Mõju on väheoluline, konventsiooni ratifitseerimine ei avalda mõju keskkonnale.

6.4. Mõju riigivalitsemisele

Mõju on väheoluline, kuna:

- Eesti liikmesuse eest ECAC-s tasub liikmemaksu Kliimaministeerium igal aastal 35 000 eurot ja need vahendid on ministeeriumi eelarves planeeritud;
- puudub mõju riigieelarve tuludele ja kuludele;
- puudub mõju keskvalitsuse töökorraldusele ja kohalikele omavalitsustele.

6.5. Infotehnoloogia ja infoühiskonna mõjud

Mõju on väheoluline, kuna puuduvad mõjud infotehnoloogilistele arendustele, elektroonilisele sidele ja teenustele, e-riigile, küberkaitsele ning küberhügieenile.

6.6. Mõju riigikaitsele ja välissuhetele

Mõju on võib pidada väheoluliseks, kuna:

- puudub otsene mõju riigikaitsele;
- konventsiooni ratifitseerimine toob kaasa kaudse positiivse mõju suhetele välisriikidega ja rahvusvaheliste organisatsioonidega, sest konventsiooni rakendamine peegeldab riigi positiivset suhtumist rahvusvahelisse koostöösse ja lennundusohutuse tingimuste toetamise, mis lennundussektorit kogumis edendavad.

6.7. Mõju siseturvalisusele

Mõju on võib pidada väheoluliseks, puudub otsene mõju siseturvalisusele ja sisejulgeolekule.

6.8. Mõju regionaalarengule

Mõju on väheoluline, puudub mõju regionaalarengule või kohaliku tasandi võimalustele osaleda poliitikakujundamises.

7. Seaduse ja korralduse rakendamisega seotud tegevused, vajalikud kulud ja eeldatavad tulud

Konventsiooni rakendamine ei too kaasa riigieelarvelisi lisatulusid ega -kulusid. Eesti liikmesuse eest ECAC-s tasub liikmemaksu Kliimaministeerium igal aastal 35 000 eurot ja need vahendid on ministeeriumi eelarves planeeritud.

Samuti ei too konventsiooni rakendamine kaasa lisategevusi ühegi ministeeriumi valitsemisalas.

8. Rakendusaktid

Konventsiooni rakendamiseks ei ole tarvis vastu võtta või muuta riigisiseseid õigusakte ega välja töötada rakendusakte.

9. Seaduse jõustumine

Korraldus jõustub üldises korras.

Seadus jõustub Riigi Teatajas avaldamisele järgneval päeval.

Välislepingut käsitleva seaduse jõustumine Riigi Teatajas avaldamisele järgneval päeval on põhjendatud, arvestades rahvusvaheliste protsesside sageli ajaliselt ettearvamatuid tähtaegu ning kiirete riigisiseste sammude võtmise vajadust, et rahvusvaheliste protsessidega Eesti huvides ajaliselt kaasas käia. Rahvusvaheliste õigusinstrumentide sõlmimise ja jõustamise protsessid võivad hõlmata erakorralisi või kiiresti muutuvaid asjaolusid ning seaduse üldkorras jõustumine võib kaasa tuua Eesti õigusliku positsiooni nõrgenemise. Seetõttu on oluline vältida olukorda, kus seaduse korraline jõustumistähtaeg võib takistada riigi rahvusvahelis-õiguslike

või välispoliitiliste huvide õigeaegset järgimist või rahvusvahelisel tasandil vajalike toimingute tegemist.

Lühem *vacatio legis* ei kahjusta ka õiguskindluse põhimõtet, kuna rahvusvahelisi õigusinstrumente ratifitseerivad seadused ei reguleeri tavaliselt vahetult isikute igapäevast käitumist ega eelda normiadressaatidelt viivitamatut tegevuse ümberkorraldamist. Isegi kui üksikud konventsioonid on otsekohalduvad, võtab nende rahvusvaheline jõustumine aega vähemalt 30 päeva, kuid tavapäraselt veelgi kauem. Seaduse sätted on oma laadilt ettenähtavad ning puudutavad eeskätt riigi rahvusvahelisi kohustusi.

Arvestades reguleeritavate õigussuhete iseloomu, võimalike muudatuste ulatust ja nende ettenähtavust, on seaduse jõustumine Riigi Teatajas avaldamisele järgneval päeval kooskõlas õiguskindluse põhimõttega.

Konventsioon jõustub Eesti suhtes kolmanda kuu esimesel päeval pärast seda kuupäeva, mil Prantsuse Vabariigi Valitsus on saanud vähemalt kahekümne kahe Euroopa Tsiviillennunduse Konverentsi liikmesriigi allkirjad ja vajaduse korral ka ratifitseerimis- või heakskiitmisdokumendid. Kui vahepealsel perioodil on konventsioon jõustunud, siis jõustub see Eesti suhtes kolmanda kuu esimesel päeval pärast liitumisdokumentide hoiuleandmist Prantsuse Vabariigi Valitsusele.

10. Eelnõu kooskõlastamine ja huvirühmade kaasamine

Eelnõu esitatakse kooskõlastamiseks eelnõude infosüsteemi (EIS) kaudu.